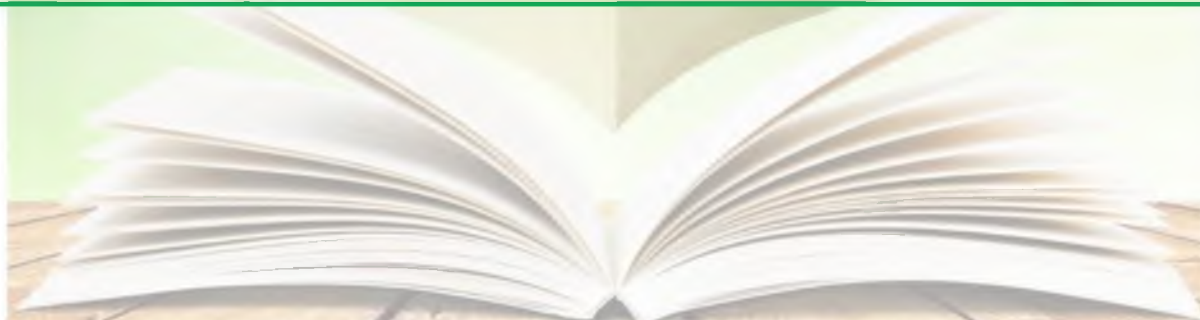

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
учасників міжнародної науково-
практичної конференції
«ЛІСОВА ТИПОЛОГІЯ ЯК ОСНОВА
НАБЛИЖЕНОГО ДО ПРИРОДИ
ЛІСІВНИЦТВА»

присвячена 150-річчю з дня народження
проф. Є.В. Алексєєва
та заснування кафедри лісівництва
Навчально-наукового інституту лісового і
садово-паркового господарства

Київ, 9-12 жовтня 2019 року

ЕКОЛОГІЧНЕ ТА ЛІСІВНИЧЕ ЗНАЧЕННЯ БОЛІТ ЖИТОМИРСЬКОГО ПОЛІССЯ

*В. Б. Левченко¹, кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
О. М. Куркуленко², кандидат сільськогосподарських наук,
А. Л. Соботович², кандидат сільськогосподарських наук,
Є. В. Зозуля¹, студентка**

¹Житомирський агротехнічний коледж,

²Малинський лісотехнічний коледж

Ключові слова: екологія, ліс, болото, використання, водний баланс

Під лісовими болотними угіддями розуміються: райони боліт, фенів, торф'яних угідь або водоймищ - природних або штучних, постійних або тимчасових, стоячих або проточних, прісних глибина яких не перевищує шести метрів [1]. Крім того, водно-болотні угіддя можуть включати прибережні річкові та морські зони, суміжні із водно - болотними угіддями, острови або морські водойми з глибиною більше шести метрів під час відпливу, що розташовані в межах водно-болотних угідь [3].

Українське Полісся володіє значними ресурсами водно-болотних угідь [4]. Болота і заболочені ділянки займають понад 10 % його території. Площа заболочених лісів оцінюється приблизно в 1,5 млн. км² [5]. Щоб підкреслити значення цього водного ресурсу, вчені називають болота "п'ятим океаном" [2, 4].

В епоху широкомасштабного впливу людської цивілізації на навколишнє середовище проблема вивчення закономірностей генезису, динаміки боліт і заболочених земель як важливого біоенергетичного компонента та носія значного обсягу біорізноманіття біосфери здобуває великого значення [3, 5].

В результаті проведених досліджень нами було встановлено, що озерний тип болотоутворення досить розповсюджений в Житомирському Поліссі. Лісові озера в своїй більшості льодовикового або карстового походження. За час геобіогенної стадії, що настала після відступу льодовика і наступного потепління клімату, відбувалося обміління озер і заселення їх рослинами та тваринами, відмирання й опадання залишків яких призвело до утворення мулу потужністю 2-4 м, а на деяких озерах понад 8-10 м. Під час проведення досліджень нами було проведено обстеження низинних та верхових боліт. Ми встановили, що ступінь розкладу торфу та формування болотної сплавини суттєво впливають на

тривку здатність, і прохідність лісового болота, тому пропонуємо гідрогенну шкалу боліт, представлену у табл.

Гідрогенна шкала боліт Житомирського Полісся

№ п/п	Стан торфу	Оцінка вологості	Присисна сила болота, кг/см ²	Можливість пресування
1	Торф дуже щільний або слабозволожений	Вода не виділяється	0,12-0,14	Автомобільний транспорт
2	Торф середнього зволоження	Вода виділяється, не стікає з руки	0,25	Легкий автомобільний транспорт
3	Торф рихлий, зволожений	При стисканні торф продавлюється	0,5	Автомобіль, гусеничний трактор
4	Торф дуже рихлий, сильно зволожений	При стисканні торф продавлюється крізь пальці	0,75	Придатне для пересування лише людей
5	Торф рідкий, повністю мінералізований	Торф повністю продавлюється крізь пальці	2,2-3,4	Болото повністю не прохідне

Список джерел літератури:

1. Elyna G. A. Stobi bolota ne stali pustoschu. *Priroda*. 2012. №9. S. 43-43.
2. Kadomcev V. V., Ryzanov A. I. Sto takoe sinergetika. *Priroda*. 1993. №8. S. 2-11.
3. Kirpotin S. N. Landschaftnaja ecologiya s osnovami upravlenija okrugayushey sredi. Harkov, HNAU, 2002. 179 s.
4. Salnikov V.N. Vihr rvanuvschiy iz bolot. *Priroda i chelovek*. 1993. № 7. S. 37-38.
5. Salnikov V. N. Electromagnitnie sistemy litosferi i tehnogeneza, anomalnie javlenija. Harkov, 1991. 384 S.

* Науковий керівник-кандидат сільськогосподарських наук, доцент Левченко В.Б.